

СОЮЗ ЗЕМЕЛЬ СОБОРНОЇ УКРАЇНИ –
СЕЛЯНСЬКА ПАРТІЯ

БЮЛЕТЕНЬ

НАЦІОНАЛЬНО-ВІЗВОЛЬНОГО
УКРАЇНСЬКОГО СЕЛЯНСЬКОГО РУХУ

РЕДАГУЄ КОЛЄГІЯ

РІК II.

ТРАВЕНЬ

ЧИС. 3.

ВИДАЄТЬСЯ ПРИ ЦК СЗСУ-СП

UKRAINIAN PEASANT ORG. P. O. Box 12
NEW YORK 9, NEW YORK
1955

С Л О В О В.А.Д О Л Е Н К А.

Як уже відомо, з матеріалів друкованих в газеті "Український Селянин", могутнім здвигом: серед української еміграції пролунала Першаї Красниї З'їзд Селянства в Англії. Визначною подією на З'їзді була присутність і промова лідера українського селянського руху, відомого в Україні досвідченого громадсько-політичного діяча, визначного адвоката з м. Харкова Володимира Андрійовича Доленка.

Слови, цієї заслуженої перед українським народом людини, що 45 років свого свідомого життя віддала на службу українській ідеї, що як і все свідоме українське селянство прошов терпінням шляхом як довголітній політичний вязень совітських тюрем і концтаборів, приютні делегати й гости з'їзду зустріли гучними оплесками, що були виявом привіту від теплого серця і чистої душі української людини.

Як вияв глибокої пошані і вдячності сільські українські землі - був той розкішний букет живих квітів, що його піднесла страдальниця - мати від імені українського жіночтва. Інче, подаючи фрагмент з доповіді В.А. Доленка на з'їзді в Англії.

Редакція.

Політична організація українського селянства, поки що на еміграції, а згодом і у вільній Україні - це є історичне завдання, що на ввесь згід постало перед українською суспільно-політичною думкою за межами Батьківщини. Адже ж, саме через відсутність належної організації українського селянства в минулому, в добу нашої національної революції, селянство з могутньою підйоми цієї революції, з величного резервуару 44 сили, перед котрою не встоали б не один, а десятки лотих катів України - Муравйових, Ангонових-Овсієнків, Єгорових тощо, перетворилось на гряливу морську хвилю, що розгойдувалась не тільки українським вітром, але часом і чужим, ворожим, або залягала саме тоді, коли треба було в обороні здобутків революції вирости в грізний девятий вал і бити ворога єдиним могутним національним прибоєм, а не, хоч і численними, але стихійними і безсилими бурунами.

Адже, якби українське селянство ще в 1917-20 рр. знато, що його чекає лише через десять років, то чи вдергався б режим московської червоної окупації хоч би один місяць? Ясно, що ні. Москва попросила б в Україні миру, а селянство, відстоявши свою демократичну республіку, з рук її Конституанти одержало б землю, право, волю і тривалий мир. А так, з одного боку, попавши на демагогичний гачок большевицьких облудних гасел, з другого, - на авантюрний гачок російських есерів, кинувшись у вир стихійних повстань, не усвідомило до кінця своєї місії в революції, розгубившись на маніщях і скінчило свій страдницький шлях під комуністичною сокирою на московській пласі.

Мрію про повернення на землю наших предків, ми мусимо перетворити у дійсність збірним зусиллям української еміграції шляхом включення нашої визвольної політики в оборонні плани вільних народів світу. Передумовою до цього може бути єдність української еміграції навколо єдиного національно-державного центру - УНРади.

Ми мусимо перебороти всі взаємні ресентименти і раз і назавж-

ди покінчти з одіозним духовим двоподілом. Велика українська еміграція повинна бути гідна свого великого народу. Перетопленому боротьбою проти окупанта воєдино народу вдома - повинна відповідати єдність українців на еміграції.

Невідкладними завданнями української еміграції є:
1/ всебічно зміцнювати та посилювати авторитет Д.Ц. УНР, 2/ привести всю еміграцію в стан однозгідного дієвого чину, 3/ допомогти українському селянству віднайти самих себе, 4/ придбати надійних союзників українського народу в його боротьбі за свою і їх свободу.

Наші предки заселили, освоїли і в жорсткій боротьбі з половцями, печенігами, татарами та поляками відстояли найкращі землі в світі. Ale пізніше ці землі, і наш народ стали об'єктом небезпинного тиску й експансії нахабного московського імперіалізму царського, а тепер советського. Сьогодні Українська Земля переживає одне з найбільших лихоліть у своїй історії. Ідеться про те, чи й надалі український народ вдергиться на своїй землі, чи може примушений буде чрвоними опричниками покинути її і "добровільно" пересилитися до Сибіру, Казахстану та на інші чужі й дики йому простори? Славілля, терор та тотальне рабство страшною примарою нависли над сплющованою Україною. Така ж майбутність загрожує й вільному світу, якщо він не отяմиться і не вирветися з смертельно небезпечних замовлень про коекзистенцію, якщо він повірить в неї і занедбає свою оборону.

Землю нашу окуповано! Народ наш поневолено! Державу нашу зруйновано! Що сучасне покоління українців мусить відповісти на це?

Окупація мусить бути знищена, народ від повалення звільне - но, суверенітет нашої держави відновлено! Старий геополітичний центр європейської християнської цивілізації на Сході Європи, імя якому - Київ, - мусить бути відновлено!

Ці слова Лідера СЗСУ-СП в залі З'їзду пролунали як бойовий клич всієї України, як виклик московській потворі, і як заклик до вільного світу потроїти свої оборонні зусилля та допомогти українському народові відновити свою Українську Народну Республіку, як міротворчий фактор на Сході Європи.

ЧЕТВЕРТИЙ КОНГРЕС МІЖНАРОДНОГО СЕЛЯНСЬКОГО СОЮЗУ.

Недавно, відбувся в Но Йорку ІУ-й Конгрес Міжнародного Селянського Союзу в якому взяли участь:

1. Албанська Демократично-Аграрна Партія,
2. Болгарський Національно-Аграрний Союз,
3. Чехословацька Республікансько-Аграрна Партія,
4. Об'єднана Партія фармерів і дрібних власників Естонії,
5. Югославянсько-Сербський Аграрний Союз,
6. Хорватська Селянська Партія,
7. Народно-Селянський Союз Литви,
8. Нова Партія фармерів і дрібних власників Латвії,
9. Польська Партія Народова,
10. Румунська Національно-Селянська Партія,

ІІ. Словацька Демократична Партія /агарна/,
І2. Угорська Партія дрібних власників.

В характері гостей на Конгресі були присутні представники селянських рухів Індії, Японії, філіппінів, Китаю та інші.

Конгрес прийняв резолюції в яких закликав до співпраці і боротьби проти комунізму та всіх форм диктатури, всі селянські рухи всіх народів і країн.

Вислано ряд привітів, меморіалів та обрано керівництво Міжнародного Селянського Руху в такому складі: Станіслав Миколайчик - Президент, лідер Польської партії Народової. Заступники: Др. Йозеф Черний - чех, Елена Девені - литовка, Др. Мілан Гаврилович - серб, Др. Влад. Мацек - хорват, Франц Надь - мадяр, Др. Августин Ноша - румун. Генеральний Секретар Георгій Дімітров - болгарин, ініціатор відновлення Міжнародного Селянського Союзу в 1947 році.

Над цією справою, докладніше ще зуникимося пізніше.

ПЕРЕД VI КОНГРЕСОМ УКК.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ.

В яку б країну не поїхали українці, чи то як емігранти вибиті жахливими подіями з рідних земель, чи як туристи, вони скрізь і воюю в якісь мірі почуватимуть, що вони є на чужій землі.

Тільки в З'единених Державах Америки, це відчуття чужини в українського емігранта зникає до мінімума, і через деякий час українці відчувають, що вони мають нову Гатьківшину, а їх життя починає знову йти по українському, в усіх ділянках: громадській, політичній, культурній. Прикладом цього є Український Конгресовий Комітет в ЗДА, що скликає свій VI Конгрес в днях 28-30 травня 1955 року в Нью Йорку.

Історія створення УКК. Вибух війни в Європі й американські українці.

День 1 вересня 1939 р., коли Німеччина розпочала війну з Польщею, був днем що розпочав Другу Світову війну.

Американські українці відчували, що в цій війні буде рішатися доля їх батьківських земель - доля України. Вони зрозуміли, що в цю війну, раніше чи пізніше, буде втягнена Америка, хоч назагал американці вірили, що їм вдасться витримати нейтральність і уникнути участі в війні.

По перших кількох тижнях війни, спинилася під нацистським владою ціла Польща і під німецьку окупацію попала велика частина українських земель, про долю яких незабували американські українці.

В таких умовах, серед українсько-американського загалу, виникло спонтанне бажання відбути в такому моменті наради представників усіх американсько-українських організацій, всіх американських українців, що стоять на становищі проти чужого панування над українським народом, за свободу і незалежність України.

Так було скликано 8 - ІІ Гед "Об'єднання Українських Організацій в Америці" в Нью Йорку 2 грудня 1939 р., що в своїх резолюціях, під іншим ухвалив:

"Наблизився той час, в якому знову рішатиметься доля України - землі, з якою ми звязані кровлю і духом. У тій важкій хвилині, ми, що є під опікою Американського Сирянського Пралору, хочемо дати нову поміч Українському Тризубові, що несе українському народові волю і свободу, а Україні такій суспільний устрій, що забезпечив би кожній одиниці

працю, охорону перед визиском, розвиток її індівідуальних сил та змогу по своєму думати, говорити, писати і порядкувати своїм особистим життям".

Далі цією відоносною проголошено скликати Всеукраїнський Національний Конгрес американських українців.

Хто створив Український Конгресовий Комітет?

Після довгої підготовчої праці, після розмов і нарад поміж українськими організаціями, було ухвалено створити Український Конгресовий Комітет з чотирьох українських асекураційних /допомогово-братьєрських/ організацій: Українського Народного Союзу - газета "Свобода", Українського Робітничого Союзу - газета "Народна Воля", Української Народної Помочі - газета "Народне Слово", і греко-кат. організації "Провидіння" з газетою "Америка". Від кожної з цих 4-х організацій було по 5 представників, тобто перший Конгресовий Комітет мав 20 членів.

Крім того, було створено Раду УКК до якої входили представники від Центральних Управ всіх українських організацій.

На нараді Конгресового Комітету і його Ради, що відбулась в Філадельфії, було ухвалено скликати Перший Конгрес 24 травня 1940 р. в м. Вашингтоні.

В проголошенні платформі УКК, між іншим писалося:

"Війна в Європі накладає на українську еміграцію за океаном обов'язок піднести перед світом голос в обороні прав українського народу на власну державу. Ми одні маємо змогу вільно сказати, що український народ поневолений, та що він для себе жадає того самого права на самовизначення, що признане іншими народами.

Російський імперіялізм у новій одежі большевизму і польська шляхетчина в одежі польського націоналізму, занадто ясно показали свою непримиримість до українських державних змагань, щоб хто з українців міг ще мати сумнів щодо небезпеки, яка грозить Україні з іншого боку.

Не менш грізна небезпека на дорозі до української державності виявилась у німецьким націзмі. Стверджуємо, що скілька разів німецький націзм за останні роки звертає свою увагу на українську справу, він виявляє тільки претенсії до природних багатств української землі. Інша Україні - це є для німецького націзму такою самою меншевартною расою, як і всі інші слов'янські народи. Наштичну Німеччину інтересує Україна тільки як предмет економічного вигоди і колонізації для пануючої німецької раси, або як предмет торту з іншими державами.

Ми рішуче і беззастережно відкидаємо ідеї, на яких основані не тільки большевизм, але так само фашизм та нацизм, як не-українські, незгідні з найліпшими українськими традиціями, шкідливі для поступу українського народу, ворожі для свободи думки і совісті.

Український народ жив і розвивався впродовж цілої своєї історії демократичним шляхом і витворив зразки демократичного державного ладу в своїй київській державі, в своїм козацтві і Запорізькій республіці. Ті демократичні ідеї відкидили в відродженні українській державі на східних і західних землях України після світової війни. Так само і тепер, тільки організовані народні українські сили можуть дати трівку основу для Самостійності, Соборності і Народоправності України".

Перший Український Конгрес у Вашингтоні.

Конгрес Американських Українців, що відбувся 24 травня 1940 року в Вашингтоні, був величавою американсько-українською маніфестацією. На Конгрес прибуло 805 делегатів з 168 місцевостей, що представляли собою 2.000 різних організацій.

На самому воступі о. Володимир Лотович звернувся до присутніх, між іншим, так:

"Сьогодня будемо ми радити над тим, яку нам дати відсіч допомогу визвольній боротьбі українського народу. Тому звернімся в першу чергу за допомогою до Найправедливішого й Найпевнішого Джерела, до Босеніального, тією молитвою, що Господь навчив нас Бог-Син: Отче наш..."

Предсідник, Микола Мурашко, підкреслив при відкриттю Конгресу, що "

"нас спадає святий обовязок яже тепер звертати увагу американського народу і нашого уряду на те, що в інтересі тривкого світового мира воїни повинні в часі переговорів піддермати справедливі долагання українського народу мати свою незалежну, народоправну державу".

З промовів заодно заслугує на особливу увагу проповіда сенатора Джеймса Дж. Дейвиса, що зісталася втягнена до Рекорду Конгресу Злучених Держав Америки. Сенатор Дейвис сказав, між іншим, таке:

"З своїми природними багатствами і вигідним положенням над Чорним Морем Україна була б ласом шматком землі для чужих держав у минулому. Тепер воно на знаходиться під чужим правлінням і є предметом застікань багатьох імперіалістів. Але в Україні все ще горить полум'я волі. Більше стolіть чужі уряди старались згасити те полум'я, що про когось колись Волтер скаже, що це є "бажання Україні бути вільною". Історія українського народу це в загальному історія його визиску, переслідувань, закріпощення і боротьби за волю. Але нічого не могло знищити в ньому бажання волі і не-залежності. Завдання ваших земляків не є неможливе, тому, що вони яже закоштували волі. У році 1917 створення українського уряду в Києві доказало, що український народ є постійно на сторожі. Іого час ще прийде знов.

Якби Україна мала свій власний уряд, я не вірю, щоб він був комуністичний, або фашистський. Я не вірю, щоб Україна могла бути нетерпимою для релігії. Я не вірю, щоб свобода слова або преодолення бути обмежена в новій Україні. Знаки духа українських людей, я вірю, що вони мають конституцію, подібну до конституції Злучених Держав".

На Конгресі крім українських промовців виступало цілком ряд конгресменів та відзначних американських діячів. Між іншим, в проповіді Дж. Галчин - сьогоднішній Голова Українського Народного Союзу і заступник голови УНР, відзначив, що американці українці, още вдруге так масово зібрались на свій Софійський Конгрес. Перший раз це було 1915 року, але тоді кліч соборності і незалежності українських земель не лuhnав ще так яконо і виразно як тепер, що яже для всіх українців са-мозрозуміліс постулатом.

На закінчення Першого Конгресу відбулося свято Української Пісні, що стало величезною культурною маніфестацією Українства.

Виступав хор під управою Олександра Кошиця.

Від Першого до Шостого Конгресу.

Другий Конгрес відбувся 22 січня 1944 р. в м. Філадельфії, в зовсім іншій атмофері, ніж перший. Це був час, коли країни світу єще другий рік крівавились на фронтах 2-ої світової війни.

СССР став союзником Америки в боротьбі проти Гітлера, комуністична агента почала проникати в усі ділянки життя Америки, і повела шаленій наступ на українське життя в ЗУА. Але український національний фронт ще міцніше став в обороні своїх ідей, вибралиши днем Конгресу історичну дату 22 січня, день, коли в Києві 1918 р. було проголосено незалежність Української Народної Республіки, а 1919 р. великий акт Соборності.

На цьому Конгресі ухвалено створити ЗУЛАК.

Третій Конгрес відбувся 31 травня-І червня 1946 р. в Вашингтоні.
Четвертий - в 1949 році також в в Вашингтоні.
П'ятий - в 1952 році в Нью Йорку.

УКК перед черговим - VI-м Конгресом.

В обширному комплексі української національно-визвольної боротьби місія Українського Конгресового Комітету в З/А надзвичайно велика.

На місія тепер є більша тоду, що наша нова Батьківщина З/А стоїть в проводі вільних країн світу, очолює боротьбу проти відвічного ворога України московського імперіалізму, що сьогодні поєднується з загарбницьким світовим комунізмом.

Український Конгресовий Комітет в З/А - це амбасада вільної України, це правдиві голос українського народу, голос, що не може лунати в поневоленій Україні.

Треба широ, з великою відчіністю признати, що УКК, з честью про місію виконує.

Неодноразове заступництво української справи перед авторитетними американськими чинниками, мобілізація світової громадської опінії в захист України, величезна допомогова акція жертвам війни - ось та праця, що буде золотими буквами вписані в історію американських Українців - в історію УКК.

УКК видає в англійській мові поважний журнал "Український Квартальник" та тижневик "Український Бюллетень".

За останні роки імя України і українська справа голосно ззвучить на сторінках американської преси, в офіційних документах Конгресу З/А, серед американської громадської думки.

Ширічні відзначення українського дня та опублікування матеріалів Комісії Керстена поставили українську справу серед актуальних проблем світової політики.

Наше завдання - завдання кожного новоприбулого українця допомогти в цій величезній корисній праці УКК.

Обєднати сили і спільно працювати для нашої Батьківщини - З'єднаних Держав Америки, та визволення українського народу і здобуття їйому незалежної демократичної держави.

З такими думками ми зустрічаємо черговий VI Конгрес американських українців.

Прилітка: Матеріали про УКК від Першого до Четвертого Конгресу взято з слідуєчих джерел:

Др. Л.Мішуга: "Український Конгресовий Комітет", Квітейний Альманах 1894-1944 виданий з нагоди 50-літнього Квілею Українського Народного Союзу.

Антін Драган: "Організоване життя американських українців" - Квітейний Календар-Альманах Українського Народного Союзу на 1949 р.

Семен Гмиря
Клівленд, Огайо.

ПЛАН МАРІУПІЛЬСЬКОГО СЕЛА НА ВІЛЬНІЙ УКРАЇНІ.

Підстави для побудови нового хліборобського села.

По третій світовій війні на Україні залишається руїни. Повстане питання будівництва міст і сіл.

Старі наші села були побудовані над річками, під горою, в долинах щоб, в старовину, захищатися від ворога а також від лютих зимових завій.

В старих селах низі пожниви майже не давали, бо всі добрива гатились на греблі, переїзди річок, в балках і рівчаках. Села були довгі, вузькі, розкидані на дуже великих площах; село тягнулося на 3-5 або й більше верст. Орина земля розташована понад річками селом розтягнеться на 5-10 або й 15 верст. Існувала трьохпільна система, велика роздрібленість низи.

Хліборобство в таких селах було надзвичайно тяжке бо, поле лежало нерідко за 15 верст від села, а ще коли більш річки де місток часто бував посередині села - тоді треба було їхати ще до містка 2-3 версти, та од містка полем 7-10 верст. І поля того було всього-навсього 0,25 або 0,50 десятини.

Господар, що мав 10 десятин землі, мусив його розкидане в 20 різних шматках і все на різний віддалі. В таких умовах не можна добре господарювати і позбутися злідниць.

Самі колеса в возі були варті всього збіжжя з поля, а на жарчі та хліб селянин мусів купувати або позичати.

Деякі села були надмірно великі. В центрі їх містилися ринок, корчма, крамниці, купці і міщанство та деякі заможні землевласники.

В літку через центр села перегоняли гурти худоби: корів, коней, овець, кіз, в поле і з поля, піднімались хмари куряня.. Мішани, кутці, дворянин ходячи в проходку надзвітір, заважди нарікали на пропажких хліборобів та на скотину. Навіть найбагатки, ті що доглядали міщанських дітей, і ті репетували: "когда эта вонь пройдет".

Щоб уникнути таких недоліків, треба села будувати інакше.

Житлові і с-господарські будови в старих селах дуже дороговартісні, але не добраякісні. Дуб дорогий бо йому треба рости 70-100 років. В будові він стоять цілім 25-30 років. Ярове дерево росте швидше, але коростковитриває. До того ж, якщо в сухому місці будова стоять донше - вона робиться небезпечною в пожарному відношенні.

В майбутньому треба робити будови вогнетривалі, довгоітривалі, з дешевого матеріалу. В Німеччині є будинки які стоять по 600 років, і тільки можна розіznати різницю між старою і теперішньою будовою, тиш що в старших вікна менші і стіни зарсолі чорнотою та зеленим грибком.

Скільки треба разів нам будуватися на 600 років, нашою дубиною, мішанкою ногами глемною, та ще на тих зруйнованих по війні селах, що заросли буряком.

Наші хутори які мали від 10 до 100 десятин, не беручи до уваги хуторів до 10 десятин і поверх 100, в час дореволюційний мали нигідніше становище щодо наслідків хліборобства, але хуторяни були приречені ще на 100-200 років бути темними рабами, бо до школи, церкви і культурно-освітніх закладів не знали дороги. Столітниншу треба удосконалити.

Що треба для будови майбутнього села.

Наїперше треба розбудувати цементні, цегельні, арматурні заводи та камено-ломні. Треба передбачити та виділити військові об'єкти, інші промислові пулкти та автостради, що мають бути побудовані за крамплінами сіл із Західу.

Провести осушення болот, очищенні і поглиблення річок для транспортного судноплавання, будування мостів, широке будівництво електростанцій та їх провідної мережі.

Провести газопроводи і каналізацію.

Навколо промислових підприємств і міст можна утворити земельні одруби, які дірівняються б нормі господара - хлібороба та обслуговувалося комунікацією, школою, церквою, лікарнею, тощо з міста.

Хліборобські села і орна земля мають бути на рівні, з огляду призначення високої с-господарської техніки.

Всі непридатні земельні площи для хліборобства мають бути використані для садів, виноградників, різного деревонасадження, пасовищка, товарових ферм

та іншого.

В звільненій Україні бажано є побудувати по одному селі коло обласного міста та коло столиці Києва для візірця з метою популяризації та заохочення селян.

Села будувати сильні і засобами спеціальних кампаній при допомозі держави.

По звільненні України передати землю селянам одрубами без права остаточно-го поселення до завершення землевпорядкування та будови нового села.

Треба будувати села так, щоб коли прийде Голова Української Держави до села то щоб він відчував себе як в столиці Києві, а коли українські селяни поїде в Київ, то щоб він не відчував різниці між своїм селом і столицею.

Получений тут візірець схематичного плану показує на розташування села на 100 господарів на лісостепових смугах. Цей візірець може служити для села в 200 господарів для степової смуги і в 50 господарів для лісової.

В проектуванні майбутнього села бажано щоб взяли участь:

1. Представник Українського Уряду.	7. Грунтознавець.
2. Високодостойний Ієрарх.	8. Йкар.
3. Землевпорядчик.	9. Педагог.
4. Міліоратор.	10. Інженор дорожнього будівництва.
5. Архітектор.	ІІ. Хлібороби.
6. Інженер по будові мостів.	ІІІ. Інженери дорадники/Електрик, Зоотехнік, садовод, тощо/.

Яку вигоду принесе нове село?

В новому селі ми матимемо зменшення фізичної праці на одній десятині до 75 %, одна десятина дасть більше прибутку до 95 %, збільшення та розвиток тваринництва і птахівництва а це означає збільшення збуту продуктів на міських ринках. Нове село дасть освіту кожній людині на менше за десятирічку, для фабрик і заводів кріпкого, морально-здорового робітника, та збереже гооподарства від роздрібнення.

Нове село дасть наукову силу з здоровим розумом, бо життя показало, що розум виходить з чорнозему.

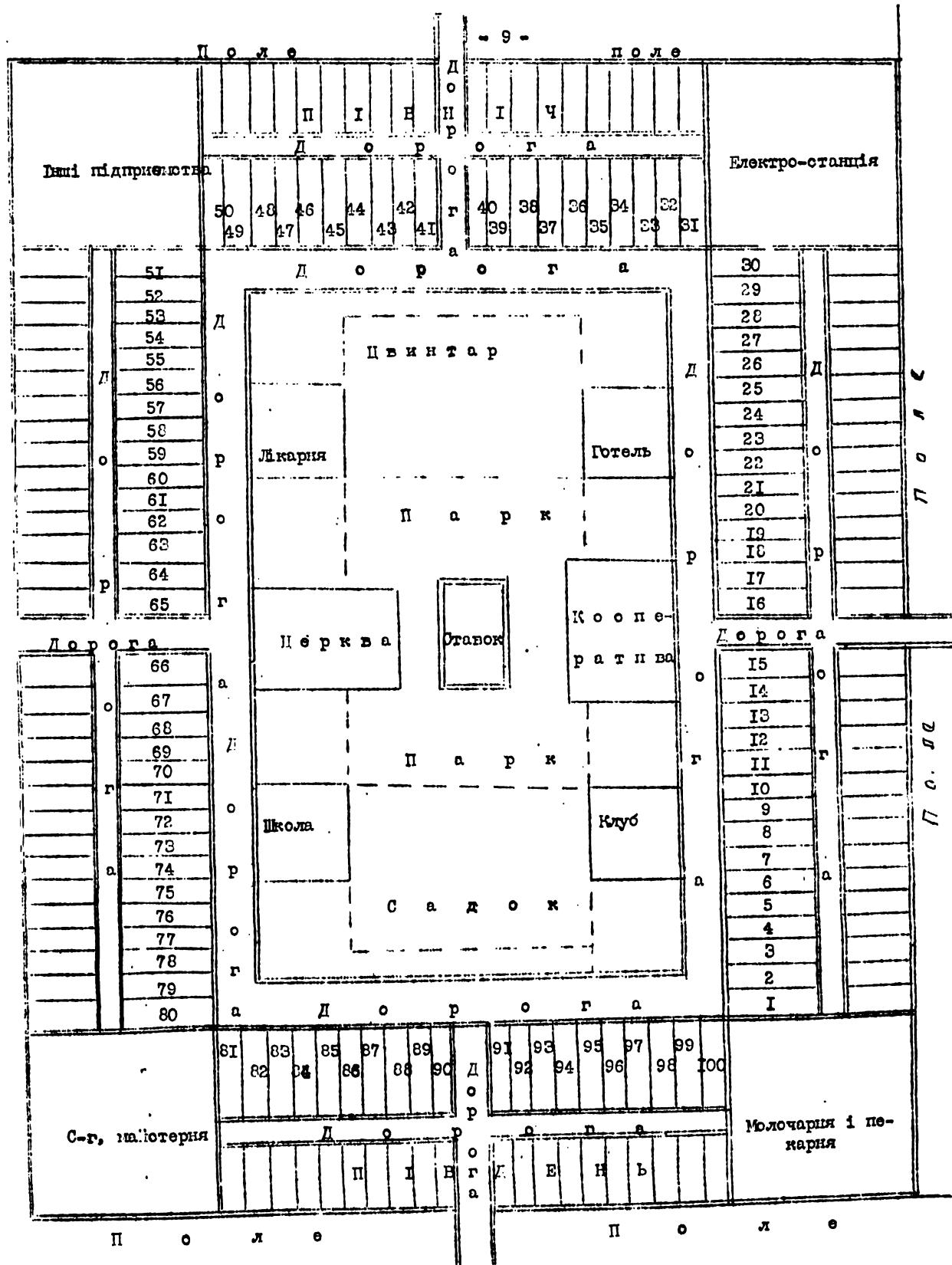
Старі села з земельною нерозберішкою і хаосом мають бути перебудовані. Головне зліквидувати через стужка і далекоземля.

Нове село мусить принести народові добробут та вивести Україну на рівень культурного цивілізованого світу.

Пояснення до плану хліборобського села на 100 господарств.

1. Загальна площа села $480 \times 380 = 182400 : 2400 = 76$ десятини
2. Загальна площа селянської садиби $100 \times 800 = 80000 : 2400 = 33,8$ "
3. Загальна площа однієї садиби двору 400 кв. сажнів, огороду 200 кв. сажнів під дорогою 100 кв. сажнів. Разом 800 "
4. Загальна площа парку із дорогою $380 \times 210 = 69300 : 2400 = 28,1$ десятин.
5. Кожній об'єкт площи береться за основу випіру I : 10 сажнів. На плані розмір не додержано.

Гляди план на сторінці 9.

Проф. К. Т у п т і й

Голова Ідеологічно-Програмового
Комітету, Перший заступник Го-
лови ЦК С З С У - С. П.

**ВИСНОВКИ ПРОГРАМОВОГО КОМІТЕТУ В СПРАВІ ПРОЕКТУ МАЙБУТНЬОГО
СЕЛА, ОПРАЦЬОВАНОГО СЕЛЯНИНОМ С. Г. Г М И Р Я.**

Не можна не привітати будь-якої живої думки, спрямованої на поліпшення долі нашого селянства. Тим більше, не можна не привітати цікавої і сумлінної праці С. Г. Гміри, що в яскравим виявом палкого бажання побачити свою батьківщину квітучою, прибрашою, заможною, впідрядкованою, культурною. Байдуже, що поданий проект датений до здійснення, байдуже, що автор закочаний в нове село, трохи зневажливо ставиться до наших рідних і мильних серцю старих сіл.

Найцінніше в проекті є прагнення розсунути обрій для селянина, бодай теоретично накреолити шлях до ліквідації зліднів, тяжких умов господарювання, серед яких далекоземелля і черезозмушка - чи не найдошкульніше лихо.

Автор визнає індивідуальнє, і лише індивідуальне господарство. Ніяких натяків на обеднання, на колгоспи, навіть на кооперування. Треба розуміти, що власність, воля і творча ініціатива селянина є для автора недоторкані і неза-перечні.

Це добре.

Автор каже: Столипінщину треба удосконалити. В цьому майже ввесь зміст опрацьованого проекту і на цьому треба зупинитись.

Найклітішому ворогові українства - Столипіну судилося стати найпопулярнішим серед селянства. Хуторська і отрубна форма землекористування запропоновані Столипіним, стали найулюбленішою мрією майже кожного нашого селянина.

Заглянувшись в минуле, побачимо, що Столипін нічого нового нам не сказав, але об'єктивність примултує визнати своєчасність і рацію за Столипінським законом.

Закон був тоді продиктований політичними мотивами, він приніс селянству лукоду, посиливши соціальну диференціацію, але був і важілом для ініціативного, працьовитого селянина. Вхопившись за цей важіль, селянин швидко ріс економічно, підвищував свій добробут. Для Столипіна це було важно, бо заможний господар надійніше оберігав царя і самого Столипіна від внутрішніх і зовнішніх ворогів.

Але, для Столипіна було байдуже, що хуторські діти були неосвічені або малописьменні, що селянин був відірваний від громади, від соціально-освітніх закладів.

Поданий проект С. Г. Гміри усуває недоліки хутора

бо в задумі нове село має широку розбудову західів для духового і господарського життя селянина, в той же час дозволяє кожному господареві мати свою землю в отрубі - одному шматку і близько від власної оселі.

Суттєвий недолік запроектованого села це непорушність форми - стабільність числа дворів, безвиглядність на дальшу розбудову. Штамп, коли не сказати гетто, не відповідає свободолюбивому духові українського селянина закоханого в простір і дозвілля. Гегемонія форми безсумнівно обмежить творчу ініціативу селянина.

Друге, примусова неподільність двору. Дорослий син одружившись, мусить жити з батьками, або чекати коли десь розпочнеться будівництво нового села.

Селянин який би захотів прикупити землі до визначеного законом максімуму землеволодіння, опиниться теж в тяжкому стані. Це звукше право і масштаб господарювання землевласника. Невіясне-но також питання в арендо і спадщиною на землю, неясно як бути з громадським випасом худоби, як бути коли більшість громади забажає застосувати громадський сівозмін, а меншість візьме отруби. Є й інші неясноті.

Проте, поданий проект вартий найбільшої уваги. Його треба оприлюднити серед найширших кіл нашого громадянства і зокрема серед селянства. Треба щоб в дальніму опрацюванні цієї проблеми взяло участь найбільше число зацікавлених.

Нова Кубань, Н. Дж.
В березні 1955 р.

К. Т у п т і Й.

ВІД РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ "БЮЛЕТЕНЯ".

Просимо всіх українських селян, селянську інтелігенцію, всіх зацікавлених долею українського села громадян, написати нам свої думки і побажання в справі нового українського землевпорядкування. Кожного місяця, "Бюлетень" буде приділяти цьому належну увагу.

В СПРАВІ ЕКСКУРСІЇ НА АМЕРИКАНСЬКІ ФАРМИ.

В зв'язку зближенням літнього періоду та розгорненням пропі на амер.фармах, Організ. відділ ЦК СССР-СП підготує ряд екскурсій українських селян до американських фармерів. В цій справі ЦК СССР-СП передбуває в постійному контакті з уповноваженими: Департаменту Агро-Культурних справ в окремих штатах. Перша в цьому році екскурсія відбудеться в штатах Пенсильванія і Нью Джерзі. З нагоди екскурсії відбудеться пресова конференція на якій перед американськими журналістами виступлять українські селяни.

ЗА КУЛІСАМИ У НРАДИ

ПЛЕНУМ ЦК СЗСУ-СП ОБГОВОРЮВАВ РІШЕННЯ Т.ЗВ. МІЖПАРТІЙНОЇ НАРАДИ.

2 квітня ц.р. в Нью Йорку відбулося засідання Пленуму членів ЦК, Ради, Голів осередків СЗСУ - СП. Серед цілого ряду питань, Пленум, між іншим, розглянув справу так званої "міжпартійної" наради /партий УНРади/, що відбулася 15 січня ц.р. в Мюнхені.

Про цю нараду ^{були} повідомлення в пресі, крім того, ЦК СЗСУ - СП одержав інформацій-звіт від делегації СЗСУ-СП в складі проф. В. В. Дубровського, інж. М. З. Візіра, І. А. Руденка, і М. П. Гладкого, що взяла участь в тій нараді.

З усіх інформацій, та широкого обговорення, можемо констатувати та подати до відома українському селянству, як і всьому українському громадянству взагалі, слідує :

Деякі політичні середовища, що від довоєнного часу намагаються використовувати наш Державний Центр як поле для своїх вузько-партийних цілей та міжпартійних порахунків з своїми противниками /напр. обмеження СЗСУ-СП до 3-х мандатів, справа УНДС, тощо./, на жаль і далі продовжують ці нездорові і шкідливі тенденції.

Згадана вище міжпартійна нарада, що поставивши на порядку денному питання про взаємовідносини між партіями УНРади, але звелла всю справу лише до осудження СЗСУ-СП, винеслиши з уваги цілий ряд інших явищ що шкодять нашему Державному Центрові, зокрема провокативні наклепи в пресі УРДП не тільки проти СЗСУ-СП, але й проти інших організацій, бойкотування збірки для фонду УНРади на місцях, тощо, є наявним цьому доказом.

Згадана нарада була заздалегідь задуманою спробою відвести увагу українського громадянства від тих голосів всеозростаючої критики і справедливих домагань, які лунають по адресі УНРади від організованого українського селянства.

На цій нараді, деякі відповідальні члени сьогоднішнього Виконного Органу УНРади, висловлювались і розглядали селянство як темну неосвідчену масу, яка немає права вибирати голосу в справах УНРади.

Пленум звернув увагу, що такі тенденції поділу в українському суспільстві на освідчених і неосвідчених, на оліту і на темну масу, не тільки що шкідливі, але можуть бути трагічні, як це

нера з підтвердила історія. В роки Української Визвольної Революції українське селянство, тобто ті, кого деякі сьогоднішні діячі з нашого Виконного Органу намагаються розглядати як неосвідченіх, віддано стали за ідеали Симона Петлюри і чесно зі зброєю в руках служили українській справі, тоді коли різні хвильові, скрипники, затонські та інші "освідчені" зрадили український революції і були на службі в ворога.

Належиться декому запамятати, що сьогодні організоване українське селянство не просить і ніколи не проситиме ласки у панів "освідченіх" в В.О. УНРади, а рішуче домагається і буде домагатися того, що йому по праву і справедливо належить.

Наша організація - СЗСУ-СП стоїть всесіло на платформі нашого Державного Центру - УНРади, підтримує його і буде підтримувати, зберігаючи за собою право самої рішучої критики всіх тих нездорових явищ, що творяться за кулісами Державного Центру.

Пленум висловив свою подяку всім осередкам і всьому організованому членству СЗСУ-СП, які хоч і не раз в дуже гострій формі критикували діяльність УНРади і домагалися своїх прав, проте зберегли свою підпорядкованість Центральному Комітетові СЗСУ-СП та тим принципам, всесілої підтримки УНРади, яку ЦК СЗСУ-СП проголосив і послідовно проводить.

В наслідок такої підпорядкованості всіх осередків і всього членства, наша організація - СЗСУ-СП, незважаючи на те, що має в УНРаді лише три мандати і не входить до В.О., стоїть на одному з перших місць та навіть попереду деяких партій, що входять до В.О. УНРади, в справі поезички, пожертв та фінансової допомоги нашому Державному Центрові.

Це є доказом того, що організоване українське селянство не є темною масою, а конструктивно-творчим елементом в системі нашого Державного Центру, що наше селянство не піддається ніякій провокації, а підтримує і буде підтримувати УНРаду, рішуче домагається і буде домагатися своїх в ній прав, та очищення її від партійних спекуляцій і словживань.

НОВЕ ВИДАННЯ: МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ - ІСТОРІЯ УКРАЇНИ-РУСІ.

Українська видавницча "Книго-Спілка" яку очолюють відомі українські громадські і наукові діячі проф. І.М.Крилов і М.Балашівський, вперше за десяток років перевидав величезну науково-історичну працю першого Президента відроджену Української держави проф. Михаїла Грушевського "Історія України - Русі". /10 томів - однією книжкою - великого формату, понад 7000 сторінок/ Всі вийшли I том: 648 ст., II - 634 ст., III - 588 сторінок другу/. Інформацію та передплату:

25 РОКІВ РОЗГРОМУ українського села

Минуло вже 25 років з того часу, коли український селянин, терором і обманом був позбавлений власного землеволодіння і загнаний в колгоспне ярмо.

Розгром українського села супроводжувався жахливим терором проти всього українського народу: знищеннем національного культурного розвитку, фізичним винищеннем інтелігенції, виселенням поза межі України всього національно-свідомого українського елементу.

Вважаючи за доцільне ширше зупинитися над цими процесами в наступних числах нашого "Бюлетеня" зокрема, і приділити більше уваги шляхом видання окремих документів і публікацій, тут подаємо до уваги наших читачів окремі фрагменти тієї доби.

Редакція.

В. Дубів. "З минулого" - Спогади.

У Харкові існувало кооперативне видавниче товариство "Рух" що свого часу видавало багато дуже цінних українських книжок. Це була тоді єдина трибуна, де українці могли провадити дискусії з комуністами на національно-політичні теми. У цьому товаристві був свідомо встановлений низький розмір пайків, щоб вступ до нього був можливий і людям маліх матеріальних достатків. Збори товариства були завжди многолюдні і надзвичайно цікаві.

Це був своєрідний Український Народний Університет.

Пригадую, лютий 1926 року. Загальні збори товариства відбуваються у великій залі с - г музею. В залі понад 700 людей, в тому числі понад 50 комуністів, керівників кооперативних працівників.

Серед присутніх чимало "поворотців" які недавно повернулися з кордону. Багато між ними міністрів і службовців уряду УНР. Деято з них став вихвалаючи советську владу, яка вона хороша, як багато дала українському народові. Присутні на зборах жуваво й іронічно реагували на виступи таких промовців, подаючи дотепні репліки.

Аж ось вся зала на хвилину завмерла. Перелетів жепіт:
Д о л е н к о ! Д о л е н к о !

На трибуні став Володимир Андрієвич. Вираєний, хоч і притишений вигук: "ну, отут ми почуємо слово правди", але поруч і сичання: "етого петлюровського гада до сік пор не ізольовалі !?"

У своїй промові Володимир Андрієвич Доленко на повний голос заявив: Советська влада на Україні, то не є птаха українського народу, то є окупант. Український народ цю владу поборював і не зважаючи на страшні жертви, він боротьби не припинив. Петровський на Україні - підмак ч. 1, Чубар - підмак ч. 2. Хоч Україна зветься суверенною республікою, вона фактично є колонією Москви. Скрізь панує

Москва і московське. ГПУ...

Стіни Харківського с-г музею тоді розступилися, і голос цей пролунав по всій Україні, ставши дороговказом для багатьох тисяч українців.

Скоро після цього, Володимира Андрійовича Доленка "ізолявали", і то на багато років...

"Винувальний висновок - у справі контрреволюційної організації Спілка Визволення України", Харків, 1930 р.

Сторінка 110. Винувачений В. Чехівський свідчить: "В наступні роки 1925-26, буваючи в Харкові, придивляючись до виступів Доленка, Щербаненка, Лещенка в церковних справах від імені Церковної Ради, аналізуючи ті виступи, я переконався, що група Доленка має позацерковну політичну організацію..."

Винувачений С. Ефремов свідчить: "На Полтаву організаційний вплив був з двох боків - з Києва і з Харкова. Ще 1923 р. я був у Полтаві й пробував організувати тут громаду тодішньої організації "БУД-у", говорячи головним чином про це з давнім своїм товаришем Товкачем, який між іншим, дав мені вказівки про Харківську Організацію а також про її ватажка Доленка.

Том 40. Арк. 73, 74., свідчення К. Товкача: Організаційний вплив на Полтаву, як про це говорив Ефремов, і стверджую це я, був з двох боків: з Харкова і з Києва і збігаюся він на мої особі. В Харкові організаційну роботу проводила група на чолі з Доленком, а в Києві Ефремов. Обидва вони в Полтаві знали тільки мене.

Першочетно належить Харкову, бо зустріч моїх з Доленком сталася раніше ніж з Ефремовим.

19 квітня 1930 р. в Харкові проголошено присуд в справі процесу СВУ - СУМ.

Багато українських діячів в цей час було заслано на Соловки, в сибірські концентраційні табори, далеко поза межі України. Ті ж, що були ще в Україні, попали під арешт і були суджені на харківському процесі, що був широко пропагований серед населення, з метою зкомпромітувати в очах українського народу національно-свідому інтерділенцію та рух українського визволення.

Сьогодні, в наших рядах в вільному світі перебувають Володимир Андрійович Доленко і один з підсудників процесу СВУ Кость Тимофійович Туркало - член Ради СВСУ - СП, що з Божкою допомогою врятовані від загибелі.

Побажаємо їм сил і здоров'я та ще довгих років праці.

ВІД ІНФОРМАТИВНО-ПРОПАГАНДИВНОГО ВІДДІЛУ ЦК СЗСУ - СП.

В справі видання книжок, брошуру і журналу "Українська земля".

Інформативно-пропагандивний відділ ЦК СЗСУ-СП повідомляє, щоближчим часом приступає до видання масово-популярних брошур на різні теми національно-визвольного і зокрема селянського українського руху.

Авторами брошур будуть не тільки члени СЗСУ-СП, але також інші визначні українські громадсько-політичні і наукові діячі.

Також, приступаємо до друкування книжок, що присвячені проблематиці українського села під більшовицькою окупациєю.

Журнал "Українська земля" виходитьиме періодично як збірник присвячений національно-визвольному селянському рухові України, і стоятиє на широкій громадсько-політичній платформі.

ВІДІЙЛИ У ВІЧНИЙ СПОКІЙ :

Іван Семенович Тимчеко, член осередку СЗСУ-СП в Детройті. Народився 1918 р. на Полтавщині. В часи більшовицького розгулу, в роки колективізації був розкуркулений і разом з усією родиною переніс тяжкі злидні і горе. З простої селянської родини виніс добре християнське виховання і виявив себе зразковим сином української землі. Був основником і учасником першого з'езду СЗСУ-СП. Загинув трагічно під час автомобільної катастрофи, 13 лютого 55 р. Залишив в смутку дружину, дві донечки, тата і маму.

Федір Хомович Глянко, член СЗСУ-СП в Форт-Вайні, член Ради. Був основником СЗСУ-СП. Народжений на Слобожанщині, в раніх роках брав участь в українському національно-визвольному русі. Токар-робітник Харківського паровозо-будівельного заводу, репрезентував українське робітництво в Парламенті відродженої Української Держави. Був членом Української Центральної Ради, членом Трудового Конгресу. Мріяв про повернення на вільну Україну, для якої жив і боровся все своє життя. Номер на 76 році, залишивши в смутку велику родину.

Вічний Ім' Спокій.

ВІД РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ "БЮЛЕТЕНЯ"

З-за браку місця не вміщено багато матеріалів, зокрема відділу хроніки, листів читачів і відповідей редакції, з життя СЗСУ-СП в Англії, Австралії, Канаді, Західній Німеччині, Південній Америці.

Читачі знайдуть це в наступному числі.

В наступному числі нашого "Балетена" серед іншого матеріалу чайте:

Володимир Сенник /Голова ЦК СССУ-СП/ - "Українська Національна Рада і наше завдання".

С. Малащук - Перед черговим 4-м З'їздом СССУ - СП.

х х х - Перший всеукраїнський з'їзд селянства в Києві 10 червня 1917 року.

В. Д - к - Міжнародний Селянський Союз /Селянський Земельний Інтернаціонал/.

Хроніка праці ЦК СССУ-СП, Краєвих Комітетів і осередків в Англії, Австрії, Голландії, Західній Німеччині, Канаді, Південній Америці.

Листи читачів. Відповіді редакції. Інше.

х : х : х : х : х : х : х : х : х : х : х : х : х : х : х : х : х

Дорогий Читачу!

Ви закриваєте останню сторінку. Побачимося ми знову рівно через місяць. Виродом цілого місяця, кожного вечора, як приїдемо з роботи з фабрики, ми будемо готовити нове число "Балетеня". Це буде нам "свертайм", за який ніхто не платить. Але нам було б приємно якби в цій праці Ви допомагали.

Отож, закривши це число, напишіть нам картку:

1. Про що треба щоб писав "Балетень" найбільше?
2. По нового в Вашому осередку, що першкодніє праці, що треба зробити щоб видрукувати СССУ-СП в Вашому місті?
3. Як працюють інші організації та як вони ставляться до СССУ - СП?
4. Як подобається Вам цей "Балетень" та які Ваші побажання?

Також не забувайте, що ми затратили на це число 50 доларів: папір, матриці, друкування.

Ціна одного примірника 40 центів.

Заплатіть своєму голові осередку або уповноваженому, а якщо немає осередку, то переділіть безпосередньо на адресу "Балетеня", що подана на першій сторінці обкладинки внизу. Така акуратність допоможе нам скоріше видати наступне число, що вийде в першій половині червня.

х : х : х : х : х : х : х : х : х : х : х : х : х : х : х : х

Чи Ви заплатили членські внески і чи допомагаєте Ви в праці в свою осередку?

Чи розрахувалися за надіслані примірники газети "Український Селянин"?

Чи писали Ви на Пресовий Фонд "Українського Селянина"?

Пам'ятайте, це є дрібниці, але це є ті краплі які довбуть камінь, які наповнюють море. З таких дрібниць виростає наша сила!